

Twórcą metody Edukacja przez Ruch jest Dorota Dziamska.

Edukacja przez ruch to pedagogiczny system kształcenia i terapii przeznaczony do pracy z dziećmi na poziomie edukacji elementarnej.

Metoda Doroty Dziamskiej „Edukacja przez Ruch” ze względu na swoją specyfikę jest szczególnie przydatna we wspomaganiu rozwoju dzieci o nieharmonijnym rozwoju, z mikrodeficytami, jak również dzieci niepełnosprawnych. Zabawowa forma poszczególnych ćwiczeń buduje atmosferę, która zapewnia poczucie bezpieczeństwa akceptacji, ale jest także zachętą do wzajemnej otwartości.

- Podstawę systemu stanowi holistyczny model rozwoju człowieka, a podejmowane przez dzieci podczas zajęć formy aktywności wspierają ich rozwój w czterech sferach jednocześnie: intelektualnej, społecznej, emocjonalnej i fizycznej.
- Celem każdego ćwiczenia w tym systemie jest aktywizowanie struktur pamięci długotrwałej.
- Podczas działania jest uruchamiane jest wiele zmysłów (integracja sensoryczna). Dziecko poznaje świat dzięki jednoczesnym uruchamianiu wzroku, słuchu, dotyku, a ruch aktywizuje prace mózgu i zapewnia jego prawidłowe dotlenienie
- Mechanizmy pamięci proceduralnej uruchamiają się podczas uczenia określonej sekwencji ruchów w danym ćwiczeniu. Na pamięć epizodyczną wpływ ma właściwie dobrana muzyka, która kształtuje przeżycie emocjonalne danego ćwiczenia. Efekt ćwiczenia – karta pracy jest punktem wyjścia do realizacji zaplanowanych przez nauczyciela treści czyli wiedzy. Wiedza to fakty przechowywane w pamięci semantycznej.
- Metoda edukacji przez ruch to zbiór wielu ćwiczeń, usprawniających poszczególne funkcje organizmu. Ćwiczenia i zabawy tego systemu bazują na ruchu, angażując zintegrowane ruchy różnych części ciała prowadzą do powstania pracy plastycznej, która poddana analizie pozwala odnieść się do treści realizowanych przez nauczyciela. Proponowane ćwiczenia uwzględniają możliwości motoryki dziecka oraz fizjologiczny ruch organizmu, a także rozwój społeczny dzieci. Rytm towarzyszący ćwiczeniom ułatwia wykonanie czynności, harmonizując poszczególne aspekty aktu ruchowego i zwiększając ogólną koordynację ruchową co wpływa na integrację układu sensorycznego.
- Poszczególne ćwiczenia systemu są bardzo proste. Polegają na kreśleniu prostych znaków grafomotorycznych: kropek, kresek, owali, wiązek, które dziecko może kreślić rytmicznie, mieszcząc znak w odpowiedniej przestrzeni.
- Ważnym aspektem tego systemu jest założenie, że efektem wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń i zabaw jest jakaś praca plastyczna, techniczna itd.
- Dzieci stają się sprawcami swojego dzieła – karty pracy, która przyczynia się do poszerzenia wiedzy i umiejętności oraz w szczególny sposób pozwala na zaspokojenie potrzeby samorealizacji.
- Dziecko odczuwa sukces. Wpływa to pozytywnie na jego emocje stymulując proces podnoszenia własnej wartości, zwiększa możliwości poznawcze przez połączenie działania z przyjemną emocją, dzięki której działanie zostaje lepiej zapamiętane. Przez poczucie sukcesu podnosi się motywacja do dalszego działania, dziecko staje się bardziej aktywne, a zarazem bardziej otwarte na wszechstronny rozwój.

- Istotnym elementem tej metody jest wykorzystanie w edukacji origami. Składanie papieru jest też aktywnością zintegrowaną – nie można konstruować bez ruchu obydwu rąk, bez aktywności wzroku, myślenia, przeliczania, klasyfikowania. Towarzyszące działaniom emocje wspierają procesy poznawcze, rozwijają motywację i pozytywną samoocenę dziecka.

Główne cele wdrażanego programu:

1. Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowo-słuchowej.
2. Usprawnianie małej motoryki poprzez kreślenie wybranych znaków grafomotorycznych zgodnie z metodyką systemu.
3. Rozwijanie umiejętności zgodnego współdziałania w parze oraz w zespole.
4. Kształtowanie odporności emocjonalnej, doświadczanie radości.
5. Nabywanie umiejętności wypowiedzania się w oparciu o wykonaną kartę pracy.
6. Zdobywanie doświadczeń matematycznych poprzez manipulowanie papierem i składanie papieru według zasad origami.

Przykładowe scenariusze zajęć przeprowadzonych metodą „Edukacja przez ruch”.

Scenariusz Nr1

„Tańczące parasolki”- zabawa dydaktyczna o charakterze matematycznym.

Cele ogólne:

- Rozwijanie samodzielności i aktywności twórczej dzieci,
- Wyrabianie koordynacji, równowagi i skupienia,
- Rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie,
- Utrwalanie orientacji w przestrzeni: po prawej, po lewej, u góry, u dołu.

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- Reaguje poprawnie na polecenia,
- Potrafi poruszać się w rytm muzyki,
- Potrafi wskazać na kartce: górę, dół, stronę prawą i lewą,
- Dba o estetykę wykonywanej pracy.

Przebieg zajęcia:

1. Kreślenie rytmicznych kresek niebieską kredką (różne odcienie) na kartkach A4-ćwiczenie na stabilizację lateralną.

- marsz wokoło swojego stolika,
- marsz w przestrzeni sali.

2. Dzieci otrzymują od nauczyciela koła o różnych kolorach i rytmicznie pukają w nie tworząc deszczową orkiestrę,

3. Opowieść nauczyciela-animowanie koła- „kałuża”, układanie „kałuży” przy prawej krawędzi kartki, przy lewej, przy dolnej, przy górnej;

4. Składanie koła na pół;

5. Przyklejenie połówki koła na środku kartki;

6. Paraksja- planowanie ruchu-kreślenie palcem laseczki odrysowując ją od kształtu dłoni między palcem wskazującym a kciukiem;

7. Ozdobienie parasolek poprzez naklejenie bądź narysowanie ozdób;

8. Swobodna rozmowa-ćwiczenia w mówieniu, wyrażania własnych emocji w stosunku do wykonanej pracy;

9. Wystawa prac.

Scenariusz Nr2

Kinezyjologiczna zabawa dydaktyczna „Witraz”

1. Indywidualne ćwiczenia konstrukcyjne –zginanie białej kartki A4;

- Zginanie arkuszy szarego papieru($\frac{1}{2}$ dużego arkusza)na skos, „na małą książeczkę”, „na dużą książeczkę”, „na szafę małą i dużą”, tak, aby powstały trójkąty o różnej wielkości;

2. Zabawa interakcyjna z elementami ćwiczeń w kreśleniu odcinków.

- Wodzenie palcem po powstałych zagięciach papieru, poszukiwanie szkiełek (wodzenie jest paralaksją, paralaksja jest wyobraźnią, wyostrenie wzroku, kreślenie od-do)
- Skakanie palcami po polach rytm muzyki (po kolei), na „stop” w muzyce wykreślanie czarną kredką trójkąta po zagnieceniu, (po kolei każde dziecko), dzieci pracują w parach –jedno dziecko pokazuje odcinek, drugie go kreśli, a następnie wszystkie dzieci kreślą pozostałe trójkąty;

- Dzieci rysują kreski od-do już nie po śladzie (dzielą większe trójkąty na mniejsze).
3. Zadanie dzieciom pytania z czym im się to kojarzy, co to może być?;
 4. Zabawa interakcyjna z elementami ćwiczeń matematycznych i ćwiczeń w kolorowaniu i orientacji na arkuszu.
 - Palce skaczą po polach w rytm muzyki (wyznaczanie pola do kolorowania)
 - Kolorowanie powstałych trójkątów różnymi kolorami, tak aby takie same kolory się nie dotykały;
 - Zmiana kredek (relacje społeczne);
 5. Wykreślenie przez nauczyciela niebieską kredką kształtu wigwamu na szarym papierze, nauczyciel zaznacza kółko jako głowę (nie mówiąc co to jest);
 6. Zamalowywanie trójkątnej części wigwamu różnokolorowymi kredkami, paseczki jeden obok drugiego, (dzieci wykonują to kolejno) (muzyka);
 7. Zamalowanie kółka kredką o kolorze cielistym;
 8. Pytanie: Co to może być?(anioł)
 9. Dorysowanie niebieską kredką skrzydeł (N);
 10. Zamalowanie skrzydeł białą kredką (muzyka);
 11. Dorysowanie aniołowi twarzy, aureoli i włosów, ew. koronki przy sukience (muzyka);
 12. Wycięcie anioła;
 13. Przyklejenie anioła na witrażu;
 14. Wystawa prac.